

(Part-I) (Semester – I) Examination, October 2022
(Paper –)

लोकशाही निवडणुका आणि सुशासन (सक्तीचा विषय)

Sub. Code:

Total Marks : 50

	सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे. एकूण २५ प्रश्न असून प्रत्येक प्रश्न दोन गुणांसाठी आहे. चार पैकी योग्य पर्याय निवडावा.
Q	Answer the following questions choosing the correct alternatives given below them ():
1.	राज्य पुनर्रचना आयोगाने सादर केलेल्या अहवालावरून कोणत्या साली भारतात प्रांतरचना करण्यात आली.
	A) 1956 B) 1957
	C) 1960 D) 1943
2.	बळवंतरा मेहेता समितीने पंचायत राज्याची ..... रचना मांडली.
	A) द्विस्तरीय B) त्रिस्तरीय
	C) एकस्तरीय D) या पैकी नाही
3.	७३ व्या राज्यघटना दुरुस्तीने .....पंचायतीराज्य संस्थांना घटनात्मक दर्जा दिला.
	A) ग्रामीण B) शहरी
	C) निमशहरी D) या पैकी नाही
4.	गावातील किंवा ग्रामातील १८ वर्षा वरील सर्व मतदार नागरिकांची सभा म्हणजे ..... होय.
	A) ग्रामसभा B) विधानसभा
	C) प्रयागसभा D) या पैकी नाही
5.	सध्या महाराष्ट्र, मध्यप्रदेश व गुजरात या घटक राज्यांनी पंचायतराज संस्थांतील महिलांचे आरक्षण .....केले आहे.
	A) ६० टक्के B) २० टक्के
	C) ३० टक्के / D) ५० टक्के
6.	प्रत्यक्ष लोकशाहीचा मार्ग कोणत्या देशात स्वीकारलेला आहे ?
	A) स्वित्झर्लंड B) इंग्लंड
	C) फ्रांस D) रशिया

7.	लोकशाही हि शासन प्रणालीचा असा प्रकार आहे कि ज्यात सर्व लोक किंवा त्यांच्यापैकी त्यांनीच निवडून दिलेल्या प्रतिनिधींच्या मार्फत शासकीय सत्तेचा वापर करतात अशी व्याख्या कोणी केली ?			
	A)	जेरेमीबेंथम	B)	इसाईबर्लिन
	C)	जॉनस्टूअर्ड मिल	D)	टी.एच.ग्रीन
8.	लोकशाहीत वैधानिक मार्गाने शानस बदलण्याचा अधिकार ..... असतो.			
	A)	लोकांना	B)	नोकरशाहीला
	C)	पंतप्रधानांना	D)	राष्ट्रपतींना
9.	अमेरिका ..... घटकराज्य मिळून एक संघराज्य बनलेले आहे.			
	A)	५०	B)	१३
	C)	११	D)	३१
10.	मुक्त आणि सार्वत्रिक निवडणुका, सार्वत्रिक प्रौढ मताधिकार हि दोन वैशिष्टे ..... व्यवस्थेची आहेत.			
	A)	लोकशाही	B)	हुकुमशाही
	C)	सरंजामशाही	D)	या पैकी नाही
11.	लोकशाही शासन व्यवस्था ही ..... या तत्वावर आधारलेली आहे.			
	A)	विकेंद्रीकरण	B)	सहकार्य
	C)	नैतिकता	D)	सैरचार
12.	उदारमतवादी लोकशाहीत .....च्या विकासावर भर दिला जातो.			
	A)	समुह	B)	व्यक्ती
	C)	कामगार	D)	या पैकी नाही
13.	इंग्लंड च्या राजाकडून नागरी हक्काची सनद ..... साली मिळाली.			
	A)	१२१५	B)	१५१२
	C)	१७८९	D)	१६८९
14.	फ्रेंच राज्याक्रांतीतून कोणती तत्वे जगाला मिळाली?			
	A)	स्वातंत्र्य, समता, बंधुता	B)	समता, नैतिकता, बंधुता
	C)	न्याय, स्वातंत्र्य, शिक्षण	D)	धर्मनिरपेक्षता, स्वातंत्र्य, बंधुता
15.	नगरपालिकांसाठी निर्माण केलेल्या स्थानिक मतदार संघांना .....असे म्हणतात.			
	A)	प्रभाग	B)	भाग
	C)	गण	D)	या पैकी नाही
16.	७४ व्या राज्यघटना दुरुस्तीने ..... स्थानिक स्वराज्य			

	संस्थांना घटनात्मक दर्जा प्राप्त झाला.	
	A) नागरी	B) ग्रामीण
	C) खेडे	D) या पैकी नाही
17.	७४ व्या राज्यघटना दुरुस्तीने .....या शिर्षकाखाली भाग ९ (अ) हा भारतीय राज्यघटनेत समाविष्ट केला.	
	A) ग्रामपंचायत	B) पंचायतसमिती
	C) नगरपालिका	D) या पैकी नाही
18.	सुशासनाच्या व्यापक अंमलबजावणीसाठी ..... हि बाब महत्वाची ठरते.	
	A) लोकशाही विकेंद्रीकरण	B) खाजगीकरण
	C) लोकशाही केंद्रीकरण	D) उदारीकरण
19.	केंद्रीय माहिती अधिकार २००५ मध्ये ..... कलमानुसार प्रत्येक घटकराज्यात 'राज्य माहिती आयोग' स्थापन करण्याची तरतूद करण्यात आली आहे.	
	A) १५	B) १४
	C) १६	D) १३
20.	केंद्राने १९९८ साली ..... घटकासाठी ई - गव्हर्नन्सची मोहीम सुरु केली.	
	A) लष्कर	B) सैन्य
	C) शिक्षण	D) आरोग्य
21.	राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियान याचा सुरवातीचा कालावधी ..... वर्षांचा होता.	
	A) सहा (२००६-२०१३)	B) पाच (२००५-२०१०)
	C) सहा (२००६-२०१२)	D) सात (२००५-२०१२)
22.	शासन ज्ञान केंद्र (GKC) या वेब पोर्टल ची स्थापना .....साली झाली.	
	A) २००५	B) २००६
	C) २००७	D) २०१०
23.	अन्नसुरक्षा कायदा २०१३ नुसार प्रतीव्यक्तीस धान्य देण्याची सोय करण्यात आली.	
	A) ०५ किलो	B) ०६ किलो
	C) ०४ किलो	D) ०३ किलो
24.	लोकशाही विकेंद्रीकरणाला प्रोत्साहन देण्यासाठी .....वा घटना दुरुस्ती कायदा १९९२ साली मंजूर करण्यात आला.	
	A) ७३	B) ४२
	C) ४४	D) ९२

25.	सुशासनास ..... असे प्रशासन हि संबोधले जाते.		
	A)	Smart	B) Active
	C)	Simple	D) Responsive

(Part-I) (Semester – I) Examination, October 2022

(Paper –)

लोकशाही निवडणुका आणि सुशासन(सक्तीचा विषय)

Answer Key

Question No.	Answer
1	A
2	B
3	A
4	A
5	D
6	A
7	C
8	A
9	A
10	A
11	A
12	B

13	A
14	A
15	A
16	A
17	C
18	A
19	A
20	A
21	D
22	A
23	A
24	A
25	A